

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. ความเป็นมาและความสำคัญ

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้มีผลสัมฤทธิ์ในการปฏิเสธการทุจริตอย่างสิ้นเชิง โดยใช้มาตรการเชิงรุกในการสกัดกั้นและป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ตั้งแต่ในขั้นตอนการวางแผนและการปฏิบัติงาน ประกอบกับเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำและเผยแพร่การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นประจำทุกปี

เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตระหนักดีว่าการทุจริตประพฤติมิชอบเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ลายประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน และบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อระบบราชการ ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ “ No Gift Policy จากการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ ” เทศบาลตำบลปทุมรัตน์ จึงได้ดำเนินการจัดทำ “ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ” ขึ้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์หาเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการที่มีการใช้อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สินหรือข้อมูลหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติอนุญาต และการบริหารงานบุคคล ซึ่งมีโอกาสเกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest) ทั้งนี้ เพื่อให้เทศบาลตำบลปทุมรัตน์สามารถกำหนดมาตรการควบคุมภายใน และแผนบริหารจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม สามารถป้องกันและปิดกั้นโอกาสในการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ต้นทาง

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อระบุพฤติกรรม ช่องทาง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต ประพฤติมิชอบ หรือผลประโยชน์ทับซ้อนของแต่ละส่วนราชการในสังกัดเทศบาลตำบลปทุมรัตน์

๒) เพื่อประเมินระดับความเสี่ยง (โอกาสและผลกระทบ) ในแต่ละกระบวนการ และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงสำหรับการบริหารจัดการ

๓) เพื่อจัดทำมาตรการป้องกัน ควบคุม และแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่เป็นรูปธรรมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔) เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม ความโปร่งใส และวัฒนธรรมการทำงานสุจริตให้แก่บุคลากรของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ และเพื่อรองรับการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ยกระดับความโปร่งใสและธรรมาภิบาลขององค์กร (Good Governance)

เทศบาลตำบลปทุมรัตน์มีระบบการปฏิบัติงานที่มีธรรมาภิบาล ลดช่องว่างและโอกาสในการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ เจ้าหน้าที่ทุกระดับปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถตรวจสอบขั้นตอนการทำงานได้อย่างเปิดเผยในทุกกระบวนการงาน

๒) มีมาตรการเชิงรุกในการป้องกันและลดความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานมีแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) และมาตรการควบคุมภายในที่ชัดเจน ตรงจุด โดยเฉพาะในกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติอนุญาต และการบริหารงานบุคคล ทำให้สามารถสกัดกั้นหรือระงับเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการทุจริตได้ก่อนที่จะเกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

๓) เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ การลดความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ช่วยให้การใช้จ่ายงบประมาณของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะต่าง ๆ มีคุณภาพตามมาตรฐาน และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

๔) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สุจริตและตื่นตัวต่อการต่อต้านการทุจริต บุคลากรในสังกัดเทศบาลตำบลปทุมรัตน์เกิดความตระหนักรู้ มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์สุจริต เข้าใจถึงความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และร่วมกันขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกัน

๕) ยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)

เทศบาลตำบลปทุมรัตน์มีข้อมูล หลักฐาน และการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมเพื่อตอบตัวชี้วัดการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ในข้อตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต ซึ่งจะส่งผลให้คะแนนภาพรวมของหน่วยงานผ่านเกณฑ์และอยู่ในระดับที่สูงขึ้น

๖) สร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาให้กับประชาชนในท้องถิ่น เมื่อกระบวนการบริการประชาชนและการดำเนินโครงการต่าง ๆ มีความโปร่งใส ปราศจากการเรียกรับผลประโยชน์ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปทุมรัตน์จะเกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา และให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับเทศบาลมากยิ่งขึ้น

๔. ความหมายของการทุจริต

“การทุจริต” (Corruption) มีการให้ความหมายและคำนิยามไว้หลากหลายมุมมอง ทั้งในทางกฎหมาย ทางวิชาการ และตามพจนานุกรม ซึ่งสามารถสรุปใจความสำคัญได้ ดังนี้

๔.๑ ความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ ทุจริต ” ไว้ว่า “ ความประพฤติชั่ว ผิดกฎหมาย หรือศีลธรรม ความไม่ซื่อสัตย์ ” สุจริต หากเป็นคำกิริยา หมายถึง โกง เช่น ทุจริตในการสอบ ทุจริตต่อหน้าที่

๔.๒ ความหมายตามกฎหมายไทย

ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) ได้บัญญัติความหมายของคำว่า “โดยทุจริต” ไว้อย่างชัดเจนว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น” ดังนั้น ในทางกฎหมาย การกระทำจะเป็นการทุจริตก็ต่อเมื่อมี “เจตนาพิเศษ” เพื่อหาประโยชน์ที่ตนเองไม่ควรจะได้ (หรือให้คนอื่นได้) โดยวิธีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น การรับเงินใต้โต๊ะ การยกยอกเงินหลวงหรือการเอื้อประโยชน์ให้ญาติพี่น้อง

๔.๓ ความหมายในบริบทของหน่วยงานภาครัฐ (องค์กรอิสระ)

สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. มักมองการทุจริตในภาครัฐว่าเป็น “ การทุจริตต่อหน้าที่ ” (Malfeasance / Corruption in Office) ซึ่งหมายถึง

- การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
- การใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง
- การเบียดบังทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นของตนเอง

สรุป การทุจริต คือ “การใช้อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน หรือตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายไปในทางที่ผิดศีลธรรมและกฎหมาย เพื่อโกงหรือแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองหรือพวกพ้อง โดยทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม ”

ในการประเมินความเสี่ยงครั้งนี้ “การทุจริต” จึงไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การรับเงินสินบนเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงทุกพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ที่มีเจตนาบิดเบือนขั้นตอนการปฏิบัติงานตามระเบียบเพื่อสร้างข้อได้เปรียบหรือประโยชน์ทางมิชอบให้กับตนเองหรือผู้อื่น

๕. ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับผลประโยชน์ของชุมชนและประชาชนในพื้นที่อย่างมาก จากสถิติและผลการศึกษาของหน่วยงานตรวจสอบอย่าง สำนักงาน ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. สามารถจำแนกลักษณะการทุจริตที่มักเกิดขึ้นในท้องถิ่นออกเป็น ๕ ด้าน ดังนี้

- ๑) การทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้างและงบประมาณ (พบมากที่สุด)
- ๒) การทุจริตด้านการเงิน การคลัง และการยกยอกทรัพย์สิน
- ๓) การทุจริตในการใช้อำนาจตามกฎหมายและการอนุมัติ/อนุญาต
- ๔) การทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล
- ๕) การทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อน (

ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการทุจริต

- **ตัวบุคคล** : การขาดดุลยพินิจ ขาดคุณธรรมจริยธรรม หรือตกอยู่ใต้อิทธิพล/ระบบอุปถัมภ์ทางการเมืองท้องถิ่น
- **ระบบการตรวจสอบภายใน** : ในระดับท้องถิ่นบางแห่ง ฝ่ายตรวจสอบภายในยังมีบุคลากรไม่เพียงพอ หรือขาดความเป็นอิสระเนื่องจากต้องขึ้นตรงกับผู้บริหารท้องถิ่น
- **ช่องว่างของระเบียบ** : กฎหมายและระเบียบบางข้อมีการเปิดช่องให้ใช้ “ ดุลยพินิจ ” สูง ซึ่งเป็นโอกาสให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ได้ง่าย

๖. ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตฉบับนี้ ครอบคลุมภารกิจและกระบวนการของทุกส่วนราชการภายใต้สังกัดเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ เช่น สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองการศึกษา โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ใน ๓ ประเด็นหลัก ได้แก่ :

- ๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต และการให้บริการประชาชน :
 - การเรียกรับผลประโยชน์หรือการรับสินบนในการออกใบอนุญาต เช่น ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร, การจดทะเบียนพาณิชย์
 - การเลือกปฏิบัติหรือการประวิงเวลาในการให้บริการเพื่อหวังผลตอบแทน

- ๒) ความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ :
- การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ (TOR) ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง (การลือคสเปก)
 - การสมยอมราคา (การฮั้วประมูล) ในโครงการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน
 - การตรวจรับพัสดุ/งานจ้างที่ไม่เป็นไปตามสัญญา หรือตรวจรับงานเป็นเท็จ
- ๓) ความเสี่ยงการทุจริตในการบริหารงานบุคคลและการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย :
- การใช้ดุลยพินิจโดยมิชอบในการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเงินเดือน หรือการแต่งตั้งโยกย้าย
 - การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เช่น การใช้รถส่วนกลาง
 - การผลประโยชน์ทับซ้อนในการจัดโครงการฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมต่างๆ

๗. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑) กระบวนการวิเคราะห์พฤติการณ์ความเสี่ยงของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ ได้ยึดตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) กำหนด ซึ่งมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเมินความเสี่ยงใน ๓ มิติหลัก ดังนี้

- ▶ ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ▶ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ▶ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

๒) หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการประเมินผลการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อรายงานต่อผู้กำกับดูแลและกระทรวงการคลังการประเมินความเสี่ยงการทุจริตฉบับนี้จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อควบคุมดูแลการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพย์สินของเทศบาลตำบลปทุมรัตน์ให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและคุ้มค่า

๘. ขั้นตอน/วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต
- ๒) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๓) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- ๔) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๕) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต

การคัดเลือกกระบวนการงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ อย่างน้อย ๑ ด้าน จาก ๓ ด้านดังต่อไปนี้

- ๑) ด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
- ๒) ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓) ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

นำกิจกรรมหรือกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูงจากขั้นตอนแรก มาเจาะลึกเพื่อกำหนดเป็น “ พฤติการณ์หรือรูปแบบการทุจริต ” ที่อาจจะเกิดขึ้นจริงในบริบทของพื้นที่ กระบวนการพิจารณา วิเคราะห์ และระบุประเด็นหรือกิจกรรมในการดำเนินงานของหน่วยงานที่อาจมีโอกาสก่อให้เกิดการทุจริตหรือประพฤตินิชอบ โดยพิจารณาจากขั้นตอนการปฏิบัติงาน อำนาจหน้าที่การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณ และการบริหารจัดการทรัพยากรของภาครัฐ เพื่อให้สามารถกำหนดมาตรการควบคุม ป้องกัน และลดความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่การทุจริตได้อย่างเหมาะสมและเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมการทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุดโดยอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือก ในลำดับต่อมา

เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุมหรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใดเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต & ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน เทศบาลตำบลปทุมรัตน์

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๒ ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ชื่อ โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านโนนรัง สายทางต่อจากโครงการเดิมบ้านโนนรัง - บ้านโคกทม หมู่ ๖ ต.บัวแดง อ.ปทุมรัตน์ จ. ร้อยเอ็ด

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
๑	การจัดทำโครงการและคำนวณราคากลาง	<ul style="list-style-type: none">▶ การเอื้อประโยชน์ในการออกแบบ (Lock สเปก) : กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุ เช่น แห่หิน/ทราย หรือยี่ห้อปูน เพื่อให้ผู้รับเหมาบางรายได้เปรียบ▶ การถอดแบบและประมาณราคาเกินจริง
๒	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยวิธี “เฉพาะเจาะจง”	<ul style="list-style-type: none">▶ การเลือกปฏิบัติ/เรียกรับผลประโยชน์▶ การเรียกรับผลประโยชน์ จากผู้รับเหมา แลกกับการได้รับงาน
๓	การบริหารสัญญาและการควบคุมงานก่อสร้าง ผู้รับเหมาเข้าดำเนินการ กองช่างควบคุมงานคอยกำกับดูแลให้เป็นไปตามแบบและสัญญา	<ul style="list-style-type: none">▶ การลดสเปกวัสดุ (ลดต้นทุนแอบแฝง)▶ ผู้ควบคุมงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่เข้าหน้างานจริงตามเวลานัดหมาย แลกกับค่าตอบแทนจากผู้รับเหมา
๔	การตรวจรับพัสดุและเบิกจ่ายเงิน คณะกรรมการตรวจรับพัสดูลงพื้นที่ตรวจวัดขนาด สุ่มตรวจคุณภาพ และลงนามอนุมัติเบิกจ่ายงบประมาณ	ตรวจรับงานทั้งที่ดำเนินงานไม่ครบถ้วน โดยพิจารณาเพียงแค่ “ภาพรวมภายนอก” แต่ไม่ได้วัดความหนาหรือเจาะทดสอบลูกปูน (Core Boring) หรือ เจตนาประวิงเวลา ในการตรวจรับงานจ้าง เพื่อเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
 เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๔ ครั้งต่อปี ใช้วิธีเฉพาะเจาะจงโดยไม่มีระบบสุ่มตรวจสอบทาน ควบคุมได้ยาก คาดว่าเกิดการทุจริตอย่างแน่นอน
๔	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี เจ้าหน้าที่และผู้รับจ้างมีช่องทางเอื้อประโยชน์ระหว่างกัน เช่น ล็อกสเปกวัสดุ หรือเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับเหมาเครือข่ายตนเอง
๓	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี เป็นประเด็นที่มีการร้องเรียนผ่านช่องทางศูนย์ดำรงธรรม
๒	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑ ครั้งต่อปี มีมาตรการป้องกัน ควบคุมที่ชัดเจนแต่เจ้าหน้าที่อาจขาดความเข้มงวดในบางช่วงเวลา
๑	แทบไม่มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริต มีระบบการตรวจรับที่รัดกุมและเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างต่อสาธารณะอย่างโปร่งใส

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ถนนเกิดการพังทลาย แตกหักร้าวทรุดตัวจนไม่สามารถเปิดใช้งานได้ (โครงสร้างไม่ได้มาตรฐานโดยสิ้นเชิง)
๔	คุณภาพถนนต่ำกว่ามาตรฐาน /งานล่าช้ากว่าสัญญา ส่งผลกระทบต่อการสัญจรของประชาชน และมีการร้องเรียนต่อ ป.ป.ช., ป.ป.ท. หรือ สตง.
๓	ถนนชำรุดเสียหายก่อนระยะเวลาอันควร / การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า และเกิดความขัดแย้งหรือข้อร้องเรียนภายในชุมชน
๒	เกิดความผิดพลาดในขั้นตอนทางธุรการ แต่ตัวโครงการและการถนนยังคงเป็นไปตามมาตรฐานเทคนิค
๑	ผลกระทบในระดับเล็กน้อยมาก ไม่มีผลต่อคุณภาพของถนน และไม่กระทบต่องบประมาณโครงการ

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- ✦ สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- ✦ สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- ✦ สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- ✦ สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านโนนรัง สายทางต่อจากโครงการเดิมบ้านโนนรัง - บ้านโคกหม หมู่ ๖ ตำบลบัวแดง อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับความเสี่ยง
๑	การจัดทำโครงการและคำนวณราคากลาง	การเอื้อประโยชน์ในการออกแบบ (Lock สเปก) กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุ เช่น แห่เหล็ก/ทราย หรือ ยี่ห้อปูน เพื่อให้ผู้รับเหมาบางรายได้เปรียบ การถอดแบบและประมาณราคาเกินจริง	๓	๓	๙	ปานกลาง
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement)	การเลือกปฏิบัติ /การเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับเหมา แลกกับการได้รับงาน	๓	๔	๑๒	สูง
๓	การบริหารสัญญา การควบคุมงานก่อสร้าง	การลดสเปกวัสดุ (ลดต้นทุนแอบแฝง) ผู้ควบคุมงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่เข้าหน้างานจริงตามเวลานัดหมาย แลกกับค่าตอบแทนจากผู้รับเหมา	๓	๔	๑๒	สูง
๔	การตรวจรับพัสดุและการเบิกจ่าย	ตรวจรับงานไม่ครบถ้วน โดยพิจารณาเพียงแค่ “ภาพรวมภายนอก” แต่ไม่ได้วัดความหนาหรือเจาะทดสอบลูกปูน (Core Boring) หรือเจตนาประวิงเวลา ในการตรวจรับงานจ้าง เพื่อเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง และการเบิกจ่ายเกินจริง	๒	๒	๔	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อ โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านโนนรัง สายทางต่อจากโครงการเดิมบ้านโนนรัง - บ้านโคกหม หมู่ ๖ ตำบลบัวแดง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด								
ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินการ	ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑	การจัดทำโครงการ และคำนวณราคา กลาง	การเอื้อประโยชน์ในการออกแบบ (Lock สเปก) การถอดแบบและ ประมาณราคาเกินจริง	ปานกลาง	มาตรการควบคุมการ คำนวณราคากลางให้เป็นไป ตามมาตรฐานช่างท้องถิ่น	แต่งตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบแบบและราคา กลาง พร้อมเปิดเผยข้อมูล ต่อสาธารณะ	ก่อนอนุมัติ โครงการ	ไม่มีค่าใช้จ่าย	คณะกรรมการ กำหนดราคา กลาง / กองช่าง
๒	การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement)	การเลือกปฏิบัติ /การเรียกรับ ผลประโยชน์จากผู้รับเหมาเพื่อ แลกกับการให้ได้รับงาน	สูง	มาตรการสร้างความโปร่งใส ในการจัดซื้อจัดจ้าง ปฏิบัติ ตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อ จัดจ้าง ฯ อย่างเคร่งครัด และเปิดเผยข้อมูลผ่าน ระบบ e-GP	ประกาศเผยแพร่ แผนการจัดซื้อจัดจ้าง และราคากลางบน เว็บไซต์หน่วยงานเพื่อให้ ประชาชนร่วมตรวจสอบ	(ม.ค. - มี.ค. ๒๕๖๙)	ไม่มีค่าใช้จ่าย	เจ้าหน้าที่พัสดุ / กองคลัง
๓	การบริหารสัญญา การควบคุมงาน ก่อสร้าง	การลดสเปกวัสดุ (ลดต้นทุน แอบแฝง) ผู้ควบคุมงานละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ หรือไม่เข้าหน้า งานจริงตามเวลานัดหมาย แลก กับค่าตอบแทนจากผู้รับเหมา	สูง	มาตรการกำกับดูแลการ ปฏิบัติงานเชิงรุกและการมี ส่วนร่วมของภาคประชาชน	๑. ให้ผู้ควบคุมงานจัดทำ รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำวัน พร้อมแนบ ภาพถ่ายหน้างานอย่าง ละเอียด ๒. แต่งตั้งตัวแทนภาค ประชาชน/กรรมการ หมู่บ้าน ร่วมเป็นผู้ สังเกตการณ์ ณ สถานที่ ก่อสร้าง	ตลอด ระยะเวลา ก่อสร้างตาม สัญญา	ไม่มีค่าใช้จ่าย	ผู้ควบคุมงาน/ กรรมการ ชุมชน หมู่ ๖ / กองช่าง

- ต่อ -

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินการ	ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ ความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือ ป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๔	การตรวจรับพัสดุ และการเบิกจ่าย	ตรวจรับงานไม่ครบถ้วน หรือ เจตนาประวิงเวลา ในการตรวจ รับงานจ้าง เพื่อเรียกรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้รับจ้าง และการเบิกจ่ายเกินจริง	ต่ำ	มาตรการยกระดับ มาตรฐานการตรวจรับพัสดุ และการสุ่มตรวจสอบ เชิงเทคนิค	๑. คณะกรรมการตรวจ รับพัสดุต้องลงพื้นที่ ตรวจวัดขนาด กว้าง x ยาว x หนา ณ สถานที่ จริง ๒. ใช้เครื่องมือสุ่มเจาะ สำรวจความหนาของชั้น คอนกรีต ร่วมกับ หน่วยงานเครือข่ายก่อน การลงนามอนุมัติเบิก จ่ายเงินงบประมาณ	ขั้นตอนส่ง มอบงาน และเบิก จ่ายเงิน (ภายใน ๕-๗ วันทำการ หลังส่งมอบ)	ไม่มีค่าใช้จ่าย (ใช้เครื่องมือ และบุคลากร ของส่วน ราชการ)	คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุ / กองคลัง

ชื่อ-สกุล.....นายกรุงสยาม แสนปาก.....(ผู้จัดทำ/ผู้ปฏิบัติ)

ตำแหน่ง.....นักวิชาการตรวจสอบภายใน.....

ชื่อ-สกุล.....ว่าที่ร้อยตรี.ทวี วรวิเศษ.....(หัวหน้าผู้จัดทำ)

ตำแหน่ง.....ปลัดเทศบาลตำบลปทุมรัตน์.....